

Артюхова О.В.,
кандидат педагогічних наук, зав. кафедрою іноземних мов
Миколаївського національного аграрного університету

ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІМИ ЕКОНОМІСТАМИ

The article is devoted to the lingua-cognitive aspect of teaching business English writing. The author considers future economists' knowledge of business English to be one of the necessary conditions for their successful professional activity and the development of international relationships. The aim of the article is to highlight the current obstacles on the cognitive way of mastering English writing by the students of economical specialties.

Key words: *lingua-cognitive aspect of teaching, writing, future economists, foreign language proficiency.*

Процес писемного мовлення, як відомо, починається з внутрішнього, тобто когнітивного. За кількістю операцій писемне повідомлення є складнішим від усного. Однак в усному спонтанному висловлюванні породження мовлення і його звукового оформлення є синхронним і тому вимагає повного автоматизму в оперуванні лексичним і граматичним матеріалом.

Процес навчання письма полегшується тим, що той, хто пише, не відчуває браку часу, а це дозволяє ґрунтовніше продумати зміст і форму майбутнього висловлювання, чіткіше здійснювати як попередній синтез, так і ретроспективний аналіз написаного.

В результаті регулярного тренування в писемному висловлюванні учні поступово набувають досвіду, процес вибору слів проходить швидше, навички письма стають стійкішими.

Вміння писемного висловлювання своїх та чужих думок важливе не тільки саме по собі, але і як засіб підвищення рівня володіння усним мовленням. Відомо, що усне повідомлення стає більш ґрунтовним, логічним,

коли воно підготовлене письмом. У свою чергу усне зовнішнє і особливо писемне мовлення стає передумовою розвитку внутрішнього мовлення.

Система вправ для навчання письма поділяється на три групи [2, с. 56]:

- 1) вправи для формування навичок техніки безпеки;
- 2) вправи для формування мовленнєвих навичок письма;
- 3) вправи для розвитку вмінь письма.

Головна мета навчання техніки письма полягає у формуванні в студентів графічних, каліграфічних та орфографічних навичок. У процесі формування цих навичок студенти оволодівають труднощами, які пов'язані з вивченням особливостей звуко-буквених відповідностей у мові, що вивчається. З урахуванням тісного зв'язку письма з читанням, оскільки їх основою є одна графічна система мови, навчання техніки письма слід здійснювати паралельно з оволодінням технікою читання. Однак у процесі письма, на відміну від читання графемно-фонемні відповідності, що відновлюються, мають іншу спрямованість: від звуків до букв. Іншими словами, під час письма має місце кодування думки за допомогою графічних символів.

Так, наприклад, у роботі Р. О. Гришкової наголошується на специфіці іншомовної підготовки майбутніх економістів. Зазначається, що студенти економічних спеціальностей звикли до презентації навчального матеріалу не тільки вербально, але й за допомогою таблиць, схем, діаграм, математичних викладок тощо. Це цілком зрозуміло, оскільки в опануванні фахових дисциплін вони зазвичай звертаються саме до таких засобів навчання. Домашні завдання вони часто готують у вигляді зведених таблиць чи графіків [1, с. 88]. У процесі іншомовної підготовки менеджерів більше уваги приділяється вербально-мовленнєвим формам спілкування; у підготовці бухгалтерів пріоритетними стають письмові форми спілкування та переклад. Інтегровані курси, які передбачають заглиблення в економічну науку, будуються на підвищенні уваги до читання як виду мовленнєвої діяльності.

Однією із проблем, з якими зіштовхуються працівники в сфері фінансів, є відсутність однозначної відповідності між англійськими та українськими

термінами. Це зумовлено браком деяких понять країн Європи в українській фінансовій практиці. Тому у навчанні ділової англійської мови треба робити акцент на розумінні процесу утворення слів та понять у сфері економічної англійської, а також розвитку мовних навичок у контексті професійної діяльності. На заняттях необхідно працювати зі зразками справжніх документів, реально діючих українських та іноземних компаній та намагатися максимально адаптувати навчальні матеріали до реалій дійсності.

Поєднання слухо-мовленнєворухових образів внутрішнього мовлення та зоро-рукомоторних образів у процесі письма забезпечує комплексне засвоєння знань. Створені у такий спосіб стійкі асоціації сприяють ефективнішому сприйняттю, запам'ятовуванню і відтворенню матеріалу. Міцність запам'ятовування забезпечується участю усіх аналізаторів, взаємодією аналізу і синтезу, усвідомленням та мимовільністю процесу письма. Засвоєнні шляхом письмових вправ графічні образи слів і структурних моделей речень легше розпізнаються при зоровому сприйнятті. В писемному мовленні чіткіше виявляється мовленнєва природа зв'язного висловлювання, яке звичайно складається з декількох логічно і структурно пов'язаних між собою речень.

Удосконалюючи усне мовлення, письмо сприяє також формуванню навичок самоконтролю. Великий обсяг письма в домашній роботі з іноземною мовою не є випадковим. Цей факт пояснюється психологією студентів: вони надають більшій ваги виконанню письмових завдань порівняно з усними.

Основними вміннями, які треба розвивати студентам на письмі, є вміння вести ділову переписку, укладати ділові угоди та уміння написання документів, підготовка тексту свого виступу іноземною мовою.

Література

1. Гришкова Р. О. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей / Р.О. Гришкова – Миколаїв : Вид. ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – 188 с.
2. Николаева С. Ю. Индивидуализация обучения иностранным языкам : монографія / С. Ю. Николаева. – К. : Вища школа, 2007. – 140 с.